

BULLETIN

UCHO

Podzim 2007

číslo 2

OBSAH

Slovo uměleckého vedoucího.....	4
Náborový maraton aneb Staňte se Hvězdičkami.....	6
Rozhovor s brněnským skladatelem Jiřím Matysem. Posezení nad vzpomínkami.....	8
Salve macaroni!!! aneb Z deníku v cizí zemi.....	11
Jak bylo v Itálii. Krátká fotorekapitulace.....	16
Rozhovor s Vandou Drozdovou, režisérkou Brundibára.....	19
Je mnoho cest, ale málo směrů.....	24
Generace Kantilény zpívají společně.....	26
Pod křídla filharmonie. Kapitola z historie.....	27

SLOVO UMĚLECKÉHO VEDOUcíHO

Vážení a milí čtenáři,

ve druhém vydání našeho časopisu bych Vás rád informoval o současných i budoucích záměrech Kantilény v repertoárových oblastech.

Během působení zakladatele a dlouholetého sbormistra Ivana Sedláčka sbor vyrostl na soustavném studování renesančních polyfonii a motet, ale i na premiérování soudobých skladeb, psaných většinou pro Kantilénu. Nebylo to leda jaké přezpívávání, ale každý zpěvák vždy znal doslovný překlad, věděl, jak správně vymodelovat frázi i jestli zrovna zpívá hlavní melodii. Já, jako Ivanův následovník, spatřuji v této žánrové oblasti možnosti potřebného rozvíjení a čerpání z tak vzácné tradice. Kantiléna se řadí k jednomu z mála dětských sborů, které se v takovém rozměru věnují tvorbě renesančních mistrů.

Když zavzpomínám na svoje dirigentské začátky v Kantiléně, velmi si vážím nastudování právě tohoto typu děl, které mi Ivan přenechal. Můj úplně první dirigentský výkon v Kantiléně byl 25. března 2000 – jak symbolický letopočet a k tomu ještě v předvečer mých 18. narozenin! S Kantilénou jsem nastudoval Zámečnickův cyklus *Písničky z naší zahrádky*. Následovalo několik dalších koncertů, kde mi byla svě-

řena Řezníčkova skladba *Salve Regina*, Cortiho *Laus trium puerorum*, Emmertovo *Vánoční oratorium* aj. Skladby postupně zvyšovaly náročnost na provedení, za vrchol zatím považuji nastudování Zámečnickova dvojsboru *Utvořme krajinu zpěvu*, ve kterém se pěvecká linka dělí až na dvanáctihlas. Toužil jsem také dirigovat polyfonie, na kterých si Ivan vždycky tak zakládal, ale dostal jsem se k nim až později. Zpětně toho nelituji, protože studium motet představuje velmi soustavnou přípravu ve všech směrech.

Příprava každého koncertu je kombinací precizního a všestranně pocitového nácviku. Odměnou nám všem pak je vnímavé publikum, které nám děkuje vděčnými ovacemi. Tento pocit jsem s Kantilénou prožil nedávno, na koncertě ve Vyškově 6. září 2007. Byli jsme pozváni na

festival *Zpívejfest*. Je přímo ohromující, když sbor, sbormistr a diváci prožívají koncert v jednom souznění. A tady tomu opravdu tak bylo!

A jak to tedy bude s repertoárem v budoucnu? Rád bych po určitých časových odstupech opakoval úspěšná díla, která se stala mezníkem ve sborovém životě Kantilény. Postupně k nim budu přidávat nové skladby, jak klasické tak soudobé.

Především v prosinci nás čeká mnoho různorodých koncertů. Vedle duchovní hudby se objeví americká hudba starých mistrů nebo vánoční lidové koledy v podání Hradišťanu, Kantilény a Filharmonie. Na koncertech se bude mísit několik různých stylů – na straně jedné Hradišťan, na straně druhé

Kantiléna a Filharmonie. V programu se objeví také pár úprav lidových koled, a tak je tedy přímo žádoucí, aby sboristé zpívali folklórním způsobem.

Každý hudební styl potřebuje odpovídající výraz, ale všem stylům je společná potřeba poctivé práce sbormistra na straně jedné a zpěváka na straně druhé. Jsem přesvědčen o tom, že každý zpěvák v Kantiléně si je právě tohoto vědom, a tak bych chtěl touto cestou celému sboru poděkovat za krásné koncerty a věřím, že koncertní vystoupení v první polovině 52. sezony společně zvládneme na patřičné úrovni, která je hodna našeho jména.

Pěkný podzim Vám přeje

MgA. Jakub Klecker
umělecký vedoucí a sbormistr

Jakub Klecker a
Zuzana Pirnerová
na zkoušce
Kantilénky

NÁBOROVÝ MARATON

aneb Staňte se Hvězdičkami

Od září letošního roku má Kantiléna nové přípravné oddělení –

Hvězdičky. Vzniklo z potřeby rozdělit Sluníčka na děti z prvních tříd, které se zpěvem začínají, a děti z druhých tříd, které jsou o něco dále. Také se nám čím dál častěji hlásí předškoláci, pro které jsou Hvězdičky rovněž určeny. Nad názvem marně dumali zpěváci i dospělí z Kantilény, kteří vymýšleli hlavně žertovná jména, inspirováni jedním panem vrátným z Besedního domu, který dětem neřekne jinak než „Piškoti“. Nakonec problém s pojmenováním nejmladší přípravy hravě a hlavně okamžitě vyřešil dramaturg Filharmonie dr. Beneš a to logickým zdůvodněním, že z Hvězdiček se stanou Sluníčka a pak už jsou to velké „hvězdy“ v Kantilénce a v Kantiléně☺.

Nejdůležitějším úkolem sbormistrů na začátku každého školního roku je však vybrat na školách ty nejšikovnější děti a natolik je zaujmout, aby přišly s rodiči na zkoušku do Besedního domu. Úkol je to nelehký, statistika ukazuje, že z 200 vybraných dětí jich přijde 15 až 20. Zájem o Kantilénu je však velký a děti se nám často hlásí samy. Letošní náborů už jsou úspěšně za námi. Pomáhaly nám s nimi poprvé i nejstarší členky koncertního sboru, z nichž

by se Jana Tebichová měla po Podzimním koncertě ujmout vedení Hvězdiček. I letos provázely náborů veselé příhody.

Od suverénních přednesů písně *Pec nám spadla* na melodii *Prší, prší*, až po veselé až vulgární přetextování dětských písniček, kdy se baví hlavně třída, zatímco paní učitelka jen omluvně „koulí“ očima, nás letos opravdu překvapil chlapeček z první třídy, který odmítl zpívat primitivní *Kočka leze dírou*. Nedůvěřivě se zeptal: „A znáte Prodanou nevěstu?“ a hned nato spustil slavnou Kecalovu árii *Znám jednu dívku* s přednesem školeného operního pěvce.

Kuriózní byla také příhoda, kdy jsem v jedné soukromé škole chodila ze třídy do třídy a když jsem byla asi ve čtvrté třídě, přišla ke mně paní učitelka s otázkou, s kým jsem nábor domlouvala. Odpověděla jsem, že s ředitelkou školy, ale paní odpověděla, že ředitelkou je tam ona a o ničem neví. To byla tedy záhada. Když jsem s ní před třemi dny mluvila po telefonu, osobně mě pozvala právě na tento den. Kolem nás zatím kroužily děti v hadu a zpívaly *Jede, jede mašinka...* „A nemáte být náhodou na velké ZŠ, která je hned za námi?“ Podle adresy mi bylo okamžitě jasné, že jsem tam špatně. S omluvou jsem vycouvala ze dveří a s vnitřním pocitem radosti, že se mi vlastně podařilo nechtěně navští-

vit jednu školu navíc a vybrat několik talentovaných zpěváků, jsem zašla za roh, kde byla opravdu obrovská základní škola, ve které jsem strávila další tři hodiny, než jsem obešla celý první stupeň. Paradoxní na tom bylo, že z malé soukromé školy, kde jsem vůbec neměla být, se nám přihlásilo nakonec daleko víc dětí, než z velké základní školy za rohem.

Výsledkem je tedy 30 zpěváků ve Hvězdičkách, 40 ve Sluníčkách a 45 v Kantilénce. A to teprve po Pod-

zimním koncertě přijdou nové děti z druhé vlny náborů.

Díky početné základně nadaných zpěváků a samozřejmě podpoře jejich rodičů, si chceme v této sezoně s Kantilénkou vyzkoušet, jaké to je soutěžit, a zúčastníme se na jaře 2008 několikakolové soutěže dětských pěveckých sborů v České republice. Věříme, že nám budete držet palce!

MgA. Zuzana Pirnerová
sbormistryně přípravných oddělení

Zuzana Pirnerová na zkoušce Kantilény

ROZHOVOR S BRNĚNSKÝM SKLADATELEM JIŘÍM MATYSEM

Posezení nad vzpomínkami

Jiří Matys je osobnost, z níž vyzáruje vnitřní pohoda a klid a na jehož tváři září věčný úsměv. Jako člověk mě okouzluje už v prvních vteřinách našeho rozhovoru, kdy mi gentlemany otvíral dveře a ochotně nabízel pohoštění. Má skutečně osobitý smysl pro humor a silně společenského ducha. V průběhu celého našeho setkání mi neustále opakoval, že je pro něj ctí poslouchat na koncertech Kantilény své skladby a je nesmírně potěšen, že máme zájem o rozhovor právě s ním.

Co Vás přivedlo do Brna?

Já jsem se vlastně narodil v okrese Náchod v malé vesničce, která se jmenuje Bakov. Je to poblíž Babiččina údolí, což je kraj lesů a toho našeho krásného českého prostředí. Tam vznikla i skladba *Lesní studánka*, kterou pravidelně uvádíte na svých koncertech. V oněch lesích se opravdu nachází neskutečný obraz velice chladné stříbřité vody a je to ta studánka, na kterou se s obdivem jezdíval dívat i Váš sbormistr Ivan Sedláček, a to konkrétně dalo podnět ke zhudebnění Sládkovy básně. Dělá mi obrovskou radost, že tuto skladbu zpíváte a že si můžeme právě teď o tom povídat. Debatovat

o tělese takových rozměrů, jako je Kantiléna, mě neuvěřitelně těší!

To se krásně poslouchá, ale pojd'me se zaměřit více na Vás...

Takže co mě přivedlo do Brna? Hledal jsem byt a můj učitel v Náchodě, výborný varhaník pan Vejda, ke kterému jsem chodil do klavíru a do houslí, měl dobrý vztah s profesorem Františkem Michálkem z Brna, což byl rovněž vynikající varhaník. Byli kolegové z konzervatorního studia. Když mi bylo 14 let a já dokončil měšťanskou školu, chtěl jsem jít studovat. To samozřejmě obnáší určitou finanční oběť, kterou tenkrát moje maminka učinila, za což jsem jí nepopsatelně vděčný. No a tenkrát se pan Vejda s panem Michálkem spojil a v Brně pro mě zajistil podnájem, což bylo velice těžké, protože to bylo za

války, přesně v roce 1942. Po velice krátkém čase ale vznikl problém se cvičením na klavír, protože nikdo v domě nechtěl být mou hrou rušen, takže jsem podnájem potom různě střídal a nakonec bylo nejspíše nejlepším řešením cvičit ve škole. Takže jsem ráno už o půl sedmé chodil hrát na varhany. Na konzervatoři nás hudební formy učil pan profesor Blažek, výjimečný skladatel vokální hudby. A když jsme měli jet na Vánoce domů, tak nám zadal úkol napsat nějakou skladbičku s vánoční náladou, abychom nedělali pořád dokola toho Beethovena, Mozarta a Brahmsa. Tak jsem napsal takových 5 klavírních skladbiček a jemu se to strašně líbilo, takže to hned zaznělo na koncertě konzervatoře. Načež se mi začal pan profesor Blažek věnovat víc a po absolvování konzervatoře jsem byl připraven na studium kompozice na Janáčkově akademii múzických umění. Potom jsem se přes vojnu dostal do Prahy, kde jsem se poprvé setkal se sborovým zpěvem.

Jaké bylo Vaše následující působení v Brně, když jste se z vojny vrátil?

Toho času ve všech částech města byly lidové školy umění, jen v Králově poli žádná nebyla. A proto jsem byl v roce 1957 pověřen, abych ji založil. Začátky byly slo-

žitě – neměli jsme vlastní budovu. Ale postupem času se vše zlepšilo a my jsme školu rozšířili o obrovské taneční oddělení, měli jsme asi 12 profesorů hudby a já jsem tomu dělal ředitele. Potom jsem na tanečním oddělení dělal i korepetitora, kde byla nutná obrovská improvizace, protože profesor tance řekne náladu, rytmus a vy musíte pohoťově sednout za klavír a hrát dokud se nedotancuje.

Já teď trochu odbočím a přesuneme se k tématu „Vy a Kantiléna“. Jaký je Váš vztah k ní?

Kantilénu mám strašně rád. Velice obdivuji práci, kterou ty děti odvádí a rád chodím na vaše koncerty. A s Ivanem jsme měli taky vždy velice přátelský vztah.

Jak dlouho se znáte s Ivanem Sedláčkem?

Někdy v 60. letech jsem hodně jezdil do Šlapanic a do Podolí na kole a tenkrát jsem se doslechl, že ve Šlapanicích na „devítiletce“ existuje dětský sbor a že ho vede profesor jménem Ivan Sedláček. Už si nepamatuji, jak přesně jsme se seznámili, ale on mě požádal, abych se přišel podívat do sokolovny na jejich zkoušku a řekl mu svůj názor. Načež jsme se domluvili, že pro ta jeho dítky ze sboru napíšu nějaké

skladby, což jsem udělal velice rád. Viděl jsem je, s jakým nadšením zpívají, ačkoliv to byly děti z chudých vesnických rodin, které chodily na zkoušky do Šlapanic pěšky, zabalení v šálách a s červenými tvářičkami, jen aby si mohli zazpívat. Tenkrát tahali ze sklepa uhlí, aby si mohli vůbec v té sokolovně zatopit. Teď už je to něco jiného a jako hudební těleso jdete stále dopředu, což je úžasné a hlavně generační výměna mezi Ivanem a současným sbormistrem Jakubem Kleckerem je neuvěřitelně geniální. Já si myslím, že se to povedlo, protože Kantiléna pokračuje stále ve stejném duchu a to je věc, které si musíme cenit.

Již spoustu let uvádíme na koncertech Vaši výše zmiňovanou skladbu *Lesní studánka* na Sládkův text. Zajímalo by mě, co Vás k tomu vedlo, co dalo podnět k napsání takové skladby?

Mně se především líbil ten nádherný Sládkův text. A to víte, že Josef Bohuslav Foerster napsal taky *Lesní studánku*? Je to považováno za jed-

nu z jeho nejlepších skladeb. Ale přísahám, že jsem to nevěděl, protože kdybych to věděl, tak jsem ji určitě nezhudebňoval.

Ale to by nám zase chyběla v repertoáru, takže si mohou dovolit říct, že jste to naštěstí nevěděl...

No, to je právě strašná škoda, že jste tu studánku nikdy neviděli, protože je to opravdu nádherná křišťálová plocha. Obraz, který by vás okouzлил už při prvním pohledu. Když tam jdete v noci, sám, nikdo vás neruší... ta atmosféra je neuvěřitelná, protože je to v lese a cestička k té studánce je až taková tajemná a plná zvláštní energie. Jako samotář jsem si takové noční vycházky strašně užíval. Ale ve své podstatě to byla náhoda, že jsem o ní napsal skladbu a hodně k tomu přispěl i Ivan Sedláček, který k tomu přistoupil s obrovským porozuměním. A já si ho neskutečně vážím.

Jaké to pro Vás je, když sedíte v hledišti a slyšíte své skladby?

Vždycky se chytám za hlavu a říkám si, že jsem to mohl udělat líp, že tady jsem to měl zkrátit nebo tamhle napsat jiný akord. Ale větší jsou ty skladby dost variabilní, ono hrozně záleží na interpretovi, jakou má zrovna náladu, jestli má nějaké problémy nebo naopak má široký úsměv na tváři – to hnedka zní úplně jinak. Ale vždy je to pro

mě podnět k zamyšlení a já strašně rád pozoruji, co interpretovi ty moje „kuličky“ v notové osnově říkají.

Blíží se Vaše životní jubileum (pozn. 80 let, narozen 27.10.1927), chystáte nějaké oslavy?

Ne, ne. Klub Moravských skladatelů mi chystá koncert (pozn. 9.10.2007), kde budu mít dvě smyčcová kvarteta a zcela novou věc, jmenuje se to *Chvilé zastavení* na čtyři Wolkerovy básně. Je to s flétnou a s violou a bude to uváděno k výročí 80ti let od jeho úmrtí. Klub přátel hudby při Filharmonii mi chystá koncert (pozn. 13.11.2007 Besední dům), kde bude hrát Zemlinského kvarteto dva Beethoveny a mezi tím můj kvartet, který byl jako povinná skladba na soutěži smyčcových kvartet na Pražském jaru. Ale jinak žádné velké oslavy nechystám.

Děkuji Vám za Váš čas, který jste mi věnoval, a doufám, že se uvidíme na Podzimním koncertě Kantilény.

Lucie Karafiátová
členka sboru

Kantiléna na svém Podzimním koncertě uvádí dvě díla Jiřího Matyše – Měsíc a Lesní studánku.

SALVE MACARONI!!!

aneb Z deníku v jiné zemi...

Kantiléna se v termínu 20.6. – 25.6.2007 zúčastnila v počtu 41 zpěváků nesoutěžního festivalu Alta Pusteria International Choir Festival v severní Itálii, kde zanechala velice dobrý dojem. Záznam zážitků z této cesty si můžete přečíst na následujících řádcích.

Den první :

Je večer. Něco kolem půl desáté. Vlastně už skoro noc. Linda a já s kostýmem, notami a taškou plnou jídla dorážíme k Bohémě. Přicházíme jako vždy mezi posledními, ale naštěstí nám holky drží místo a my se můžeme spokojeně zahnížit v autobusových sedačkách. Ještě zamáváme rodičům, ačkoliv já zhruba od dvanácti mávám už jen cizím, protože naši vždycky Kantilénu brali jako výcvik samostatnosti, uroníme slzy nad nepřítomnými i přítomnými „Arnošty“ a můžeme odjet do země slunečné – krásné – vonící vínem a parmezánem...

Už po pár minutách jízdy se strhne první, no nebojme se si to přiznat – téměř bitka – a to kvůli videu. Gabinka a její náctileté kamarádky navrhují film těžko stravitelný i dospělými – jejich úsilí dojde naplnění cestou zpět, bohudík jen asi na dvě minuty – a tak se díváme na „Dobu ledovou“, kreslený film pro celou rodinu! Já sama jsem se na něj ne skutečně těšila (pochopte, vždyť to byla dvojka!), až jsem z toho těšení usnula a spala spokojeně až do...dalšího dne!

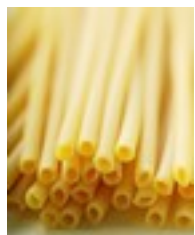
Den druhý :

Je ráno. Hódně brzo ráno. Vlastně je ještě skoro noc. Všechny nás bolí za krkem, i když jsme od jedné z maminek dostali nafukovací podhlavníky. Koutkem rozespáleného oka vidíme něco, co nás všechny donutí běžet ven. Paní Kolmačková nám napekla buchty! S Terezou se přičleníme mezi prvními, to abychom mohly nenápadně přijít pro druhou a někdo i pro třetí. Zároveň s námi se probouzejí vysoké hory, ze kterých stoupají pěškové mraky někam nahoru k jasné modrému nebi. Jsme ještě v Rakousku, ale určitě už u jeho hranic. Pokračujeme v cestě dál. Jedeme tři hodiny, když konečně přejdeme hranice Rakouska s Itálií. Huráááá!

Hm. Bydlíme zhruba dvacet kilometrů za hranicemi, takže pláže a

modroocí Italové se prostě konat nebudou. No co už.

Celou cestu nám preventivně kručelo v břiše. Strašák v podobě polo-penze se s příjezdem k hotelu zvětšuje a zvětšuje, až je tak velký jako náš hlad. Když v tom přichází usmívající se Kuba a jako rytíř na bílém koni se vytasí se zprávou: „Oběd bude!“ Zavládne spontánní radost a i s kufry se hrneme do krásného hotelu u jezera. S klíči od pokojů, jdeme s Terkou, Luckou, Lindou a Katkou k výtahu, abychom odjely do třetího patra, skládáme tam pyramidu z tašek a lodních kufrů a na její vrchol se snažíme umístit ještě sebe. Když vtom přijde staříček pán s psíkem a očividně se chce svést s námi. Stojíme tam. Chystáme se ho pustit. Cink-cink. A v tom se výtah sám od sebe zavře a my vidíme jen pánův nevěřící výraz ve tváři. Sotva se dveře zavřou, ozve se zaskřipění, cinknutí a už se znova otvírají. Když nás pán uvidí znova, vypoulí oči ještě víc, ale to už se výtahové dveře zavírají zase. Tahle situace se opakuje a pak ještě jednou a ještě... Starý pán ani psíček ji moc nechápe, my taky ne, zato majitel hotelu nám přísně a až nepříjemně jasně přijde

oznámit, že jsme „too heavy“ (příliš těžké). Katka s Lindou jdou pěšky.

Italové mají snad sto chodů.

Pokaždé, když jsme dojedli, zvedli se a chtěli odejít, zavolali nás zpět, protože mělo být ještě druhé jídlo, dezert, oplatek, prostě cokoliv dalšího. A výtah zase nechtěl jet...

Odjíždíme do městského kostela na koncerty. Mají to být Rusové, Izraelci a snad také Italové. Koncerty byly zvláštní. Vyloženě nás nadchl „obr Koloděj“ – asi dvoumetrový Rus, který svým srdceryvným projevem dojal celý kostel. Jinak jsem já osobně trochu v rozpacích. *Pueri Hebraeorum* zpívané tempem pohřebního pochodu?

Zítřka máme hned dva koncerty, jeden v kostele v Alta Pusteria, druhý v sále Gustava Mahlera. Zajímavé je, kolik je tu sborů a kolik je jich z Česka. Spousta!

Měli jsme i večeri. S tak plným žaludkem jsem nešla spát snad nikdy. Je to tu ještě lepší než v Poličce – co se týče množství jídla, samozřejmě.

Den třetí :

Zpívali jsme se dvěma českými sbory. Sbor při gymnáziu Hodonín, který zpíval po nás, s námi bydlí v hotelu a podal opravdu dobrý výkon. Koncentrovaný, procítěný. Zatím největším problémem všech sborů, které jsme viděli, byla intonace. Druhý sbor byl věkovým průměrem ještě mladší, než jsme my, a

strašně se styděl vystupovat po nás. Nakonec vystupovat šel a nebylo to nic děsivého. Šlo o obyčejný sbor při základní škole. A tímto ho nechci nijak shazovat, byl to pro ty děti jen zájmový kroužek. Teď jdeme zase jíst. Už se úplně bojím, kolik toho zase přijde. Snad nepraskneme.

Asi prasknu. Ztěžji jsem se dokutálela z jídelny k výtahu, z výtahu do pokoje, od dveří do postele. Ztěžji držím tužku a ztěžji píšu. Odpoledne nás čeká ještě jeden koncert se spoustou dalších chodů...totiž sborů.

Tak tenhle koncert se vydařil. Bylo tam obrovitánské množství sborů jakéhokoliv zaměření, z jakéhokoli státu. Některé italské mužské sbory byly úchvatné. To, co ti chlapci umí s hlasem... Zase jsme narazili na pár Čechů – třeba pana Zajíčka a jeho sbor dětí z Nového Jičína, který byl senzační. A dokonce se nás lidi ptali, jestli „jsme to my, opravdu my, ta Kantiléna z Republika Ceca?“ Hrdě jsme odkrývali

límce a ukazovali nápisy na vestách. Byl to fajn pocit.

Večer máme slíbené nějaké gastronomické užívání si ve městě. Jsem zvědavá, koho z nás doma rodiče poznají, když nám těstoviny lezou snad i z uší.

Dneska jsme se rozezpívali venku u jezera. Bylo celkem hezky, jen zima. Zpívali jsme *L'ecco* a místo lidské ozvěny jsme využili té přírodní. Všude se ozývaly naše hlasy, rozříštěné o skály kolem. Nadchlo to nejenom nás, ale i kolemjdoucí. Jo a na gastronomické orgie se nejede. Jaká škoda. Už mi totiž slehlo.

Den čtvrtý :

Čeká nás koncert „open air“ (pod širým nebem), pochod městem a společný zpěv. Zpívat máme venku před kostelem a potom pojedeme do města něco nakoupit a počkáme tam do průvodu, kterého se mají účastnit všechny sbory.

Strašlivě jsme zmokli. V kostýmech jsme se vypravili na pochod, zpívali

lidovky, dokud jsme se sporádaně nedostali k místu, kde jsme měli

zpívat společné skladby s ostatními sbory. Byly tam stovky lidí a Jana nás seznámila s Mexičanama. Zničehonic se spustil obrovský slejvák, padaly kroupy a obloha byla úplně černá. Asi patnáct z nás se pokusilo zmocnit nějaké paní a především jejího deštníku. Paní odolala a rychle utekla i s deštníkem. S Lindou jsme skončily v keři, kde byli další tři páni. Nakonec se nám podařilo dostat se do nějaké budovy. Kuba naznal, že nemá cenu dál čekat a být součástí společného výstupu (zpíval se Verdi a Mozart) a odešli jsme. Magdě pustila růžová barva vlasů na halenku.

Venkovní koncert („open air“) byl hezký. Kubu omylem představili jako Jakuba Petra, čili máme nového dirigenta. *L'ecco* tentokrát nezpívaly skály, ale holky. A znělo to ještě líp.

Den pátý :

Už nás čeká jenom slavnostní vystoupení, máme zpívat na předávání certifikátů.

Dostali jsme dort, papír s certifikátem a obrovský potlesk. Prodalo se dost CD a získalo hodně kontaktů na zahraniční sbory – nezaskočil nás nikdo – ani Italové (Domča je úžasná tlumočnice), ani Rusové (Inga to zařídí), ani Mexikánci (Janička ve španělštině mluví snad ještě rychleji než česky), ani nikdo jiný.

Sotva jsme dojeli dort a usadili se, řekl nám Kuba, že má pro nás překvapení a autobus nás zavezl k bobové sráze. Někteří z nás to už znali z Rakouska, někteří to viděli poprvé, každopádně každý si to užil. Takový hezký závěr celého turné. Před námi jen pár tisíc kilometrů, pár hádek o video, pár sněžených párků, pár „čurpauz“. A bude zase po všem, bude to pryč...zase jen vzpomínky.

Kolem jedné ráno přijíždí do Brna skupina vykrmených zpěváků a zpěvaček.

Ciao a salve macaroni. Ciao, salve Kantiléna!

Apolena Rychlíková
bývalá členka sboru

Linda Tesařová a Apolena Rychlíková

JAK BYLO V ITÁLII

Krátká fotorekapitulace

Alta Pusteria

◀ Reprezentativní hotel

v malebném okolí Dolomit, ▶

▼ které nám náš zpěv vracely ozvěnou.

◀ Deštník poskytl útočiště před
rozbouřenými vodními živly

▼ Hrdý nástup na koncert

◀ Ještě jednou se
předvedeme alpskému publiku
a hurá domů!

A po sladké odměně ▶

◀ následovala adrenalinová odměna.

▼ A na zpáteční cestě jsme si na parkovišti zapárkovali.

Kristina Šimečková a Lenka Zlámalová
členky sboru

fotografie zapůjčili členové sboru

ROZHOVOR S REŽISÉRKOU BRNĚNSKÉHO PROVEDENÍ BRUNDIBÁRA SLEČNOU VANDOU DROZDOVOU

V minulém čísle (jaro 2007) jsme psali o představení Brundibár, tentokrát Vám nabízíme rozhovor s jeho režisérkou.

Proč jste se rozhodla zrovna pro toto pojetí Brundibára?

Již od začátku jsem měla tři možnosti, jak operu ztvárnit. Za prvé jsem mohla *Brundibára* pojmout stejným způsobem, jako minule (pozn. provedení *Kantilény* z roku 2004 v rámci KRD), což si myslím, že v podmínkách scény Národního divadla Reduta a pro diváka Národního divadla by toto představení jako „besídka“ hraná dětmi, tak jak byla hrána v Terezíně, nefungovala. Mohla fungovat při podzimním koncertu *Kantilény*, kde většinu publika tvořili rodiče a přátelé sboru a bylo to spíše takové polokoncertní provedení. Nikdo ale nemůže po tvůrce chtít, aby dvakrát vstoupil do stejné řeky, to je každému jasné. Potom jsem mohla ztvárnit *Brundibára* přesně tak, jak to bylo v Terezíně. Zachovat linii, příběh, nic v něm neměnit, ale udělat ho s profesionály, tanečníky, tedy posílit estetickou stránku divadla. Toto ovšem nebylo možné, protože jsem již předem věděla, že budu pracovat s dětmi z *Kantilény*. Poslední možnost, kterou jsem také využila, byla

Vanda Drozdová na zkoušce *Brundibára*.

nějakým způsobem posunout operu v tom smyslu, že na platformě původního příběhu já hraji autorské divadlo a zasazuji tu dobu, ve které byl *Brundibár* hran, do linie příběhu *Pepička a Aninky*.

Proč zrovna autorské divadlo?

Myslím si, že v dnešní době je *Brundibár* hratelný pouze jako rekonstrukce, jakási relikvie toho, jaké to tam kdysi bylo. Ale řekla bych, že dnešnímu divákovi to nic nepřinese, protože třeba mě *Brundibár* zajímá jenom proto, že se hrál v Terezíně. Ten příběh není ani klasická lidová pohádka, kde člověka pudí ty „kořenové“ věci, archetypy, ale je to umělá pohádka zasazená do

doby, která dnes již neexistuje. Ani mě nepudí příběh dvou malých dětí, jako spíše ta historie. Myslím si, že jiným způsobem, než autorským divadlem je to nehratelné. Poslední dobou jsem přišla ještě na jednu možnost, že by mě bavilo vidět *Brundibára* jako původně, ale musela by tam být složka, že bych se dívala na herce a na samotného Krásu na jevišti, jak on *Brundibára* režíroval. Tak by mě to bavilo, kdyby se do příběhu zasadilo ještě něco o historických osobnostech jako byli Krása a Hoffmeister a ti, kteří *Brundibára* opravdu hráli, že bych pátrala po jejich osudech. Samotný příběh by se s nimi prolínal. Tedy že by na jevišti figuroval sám Hans Krása a režíroval by zkoušku *Brundibára*.

A to, že se Vám ve Vašem pojetí občas ztrácela základní linie příběhu, to vám tedy nevadilo?

Ne, to byl můj záměr v tom, aby to nebylo doslovné. Mě v podstatě příběh jako takový jako režiséra nezajímá. Mně nešlo o to, aby divák pochopil příběh tak, jak ho napsal Hoffmeister. Já jsem využila textů písní pro prolnutí druhé roviny té doby. Využila jsem pouze podobné atmosféry původních písní pro atmosféru, kterou jsem tvořila v novém příběhu. Na příběhu starém kontinuálně pokračuje můj příběh o dvou dětech, které přijdou do Ghetta. Neví, jak se v novém prostředí chovat, co si mají počít, a něk-

do jako Brundibár a jeho nohslodové je chce usurpovat. Zde mě mile překvapil pán, který je ve své kritice začal popisovat jako gang, složený z představitelů táborové šmeliny, z čehož jsem přesně vycházela, a nezačal mě kritizovat třeba kvůli tomu, že děti měly stejná pyžamka a že to tak ve skutečnosti nebylo, jak mě třeba kritizovali jiní. Mně šlo jen o zachování mé interpretace, pocitů z toho příběhu a spojení s tehdejší dobou. Takže původní příběh mě v podstatě nezajímá a myslím si, že v tomto pojetí není důležitý.

Co se týče hlavní postavy flašinetáře Brundibára, proč jste ho pojala jako handicapovaného muže, který trpí sloní nemocí a kvůli ní se špatně pohybuje?

V původním Brundibárovi byly všechny postavy jakoby černobílé. Byly rozděleny na zlé a dobré. Jak jsem již řekla, já jsem nedělala rekonstrukci původního ztvárnění ani té doby. To není dokument. Je to divadlo, moje představy, moje režijní interpretace. Hledala jsem motivace, proč je Brundibár takový, jaký je. Čerpala jsem opět z historickým pramenů. Například z toho, že v Terezíně se spouště lidem úplně obrátila morálka. Ti, kteří byli dříve továrníci, lékárníci a lidé s životním stylem na úrovni, se nedokázali s novými podmínkami toho „šlojzu“ vyrovnat a přežít. Naopak lidé, kteří byli nějakým, ať už tělesným, či jiným způsobem handicapovaní, byli

Vanda Drozdová na zkoušce *Brundibára*.

na těžký život zvyklí, a tak se životu v Terezíně přizpůsobili rychleji, a proto měli často navrch. Kolabovali a podváděli, ale chtěli také uspět a být třeba tak dobří, jako předtím ti bankéři a továrníci, a proto šli třeba i přes své morální přesvědčení. Je to ale pochopitelné i z psychologického hlediska. Tím, že jsem Brundibárovi dala určité postižení, tedy sloní nemoc, jsem ho jistým způsobem vyřadila z kategorie těch „zlých“ a už není tak černobílý, jak byl původně. Divákovi ho není jenom líto, ale ani mu není zcela odporný. Myslím si, že se motiv, kdy se bez své hole vlastně nemůže vůbec pohnout a je tím pádem zcela bezmocný, mohl ještě více posílit. To jsou takové detaily, které mám u všech postav, a které se třeba prolínají i s historií, která se dělá po válce. Například vyrovnání se se svou minulostí, to je problém spousty lidí. To jsou věci, které mě na *Brundibárovi* nejvíce zajímaly. Témata onoho vyrovnání. V podstatě to není tak, že Němci jsou zlí a my jsme hodní. Já jsem se tímto

ztvárněním nechtěla vyjádřit jenom k Terezínu, k holocaustu, ale brala jsem to jako celek, jakoby k celému světu. A to si myslím, že spoustu lidí mohlo na tom znervózňovat.

V terezínském verzi patřili živnostníci zpočátku mezi ty zlé, až později se přidali na stranu dětí. Snažila jste se u těchto postav vytvořit nějaké nové povahové rysy, nebo jste pouze zvýraznila jejich původní chování?

Myslím si, že oni fungují na úplně stejném principu. Původní postavy sice nedělají dětem to, co ty moje, ale přece jenom jim to své zboží nedají a nakonec jim řeknou, že všechno je za peníze. Fungují tedy na stejném principu jako původní živnostníci, kteří jsou schopni obstát v novém prostředí, protože i zde je všechno „za prachy“. Třeba právě kvůli tomuto mají kostýmy odlišné od ostatních dětí, protože oni jsou schopni si je sehnat v rámci černého obchodu. Oni také fungují, sice ne na základě peněz, ale na základě nějakého majetku.

Je pravda, že jsem trochu posunula Mlíkařku, kterou jsem od začátku viděla takto, zcela mimo kolektiv dětí. Vycházela jsem také z toho, že ona nebo on byla v původní verzi ta nejdůležitější z živnostníků. Ale tady jsem ji dala naopak, protože to, že někdo pochlebují Brundibárovi a je hypoteticky nejvyšší, znamená, že je vlastně nejnižší. Podle mě si to ale divák, ani herec ve skutečnosti ne-

musí uvědomovat. Všechno je v postavách ukryto a nikdo to nemusí vědomě do sebe kódovat, je to z té postavy prostě cítit. Takže pokud oni byli vlastně na výši, tak morálně jsou vlastně nejnižší. Ze všech těch lidí jsem chtěla udělat člověka.

Proč si myslíte, že někteří z pamětníků reagovali velmi nepěkně a hrubě na Vaše pojetí Brundibára?

Chápu je všechny, protože pro ně je *Brundibár* vlastně jakoby modla. Je to jejich zidealizované dětství. Myslím si, že není možné, aby tyto vzpomínky v sobě potlačili. Ale tradičních provedení, tak jak to bylo přímo v Terezíně, už tu bylo tisíce. A o co tady vlastně jde? Abychom tato témata vytahovali a diskutovali nad nimi, abychom se s nimi už jednou pro vždy vyrovnali nebo abychom zachovávali určitá tabu? Pokud se s *Brundibárem* nebude pracovat, tak úplně zkostnatí a vyčpí. Myslím si, že toto dílo má sloužit k tomu, abychom diváka upozornili na to, co se v Terezíně dělo, a vyvolávali debaty. A pokud mi někdo vyčítá nedostatečnou pietu a podobně, tak si myslím, že pietu můžeme nejvíce vyjádřit tím, že právě představením vyvoláme otázky, nad kterými se lidé zamyslí. A ne tím, že pro nezasvěceného diváka zahrajeme věc, která je dnes již opravdu historií, nic mu neřekne a jen díky programu zjistí, že se hrála

v Terezíně. Netvrdím, že je to vele-dílo, ale stojím si za tím, že toto ztvárnění je plné emocí dětí té doby.

Proč jste nechala Policajta, vlastně Policajtku, tancovat s Brundibárem a celkem otevřeně jste ukazovala její náklonnost k němu? V některých situacích vypadaly scény flašinetáře s Policajtkou až nemístně.

Ona je vlastně také typ dítěte, člověka, který se v té době vyskytoval. (Takže Policajtku měla být také dítě stejně staré jako ostatní, nebo jste ji věkově poněkud posunula?) No tak já jsem těžila z aktuální situace. Nemůžu, když to má zpívat osmnáctiletá krásná dívka, pominout její vizáž, všechno to, co dívka jejího věku a vzhledu nabízí. Je to zase jako by zlidštění Brundibára a těch postav. A musíme si uvědomit, kolik dětí v takovémto věku bylo tehdy nadšeno Hitlerjugend. Pokud někomu jde o fakta, kde jsem na toto přišla, tak ona klidně mohla být jedna z těchto dobrovolníků, kteří tím byli nadšeni. A u této postavy se vyskytuje tzv. Stockholmský syndrom, kdy se ženy zamilují do svého únosce, věznitele. Hodně jsem přemýšlela nad psychologii všech postav, protože jsem nechtěla, aby byly černobílé. Ona Brundibára může obdivovat, tak proč by se do něj nemohla zamilovat? A ten lehce sexuální motiv jsem tam dala proto, že jsem chtěla u Brundibára posílit jeho živočišnost. Dala

jsem ho tam jen z toho důvodu, aby se posílila jeho absolutní moc nad ostatními. A co se týče jiného sahání na děti, třeba když přijde Aninka s Pepíčkem, tak opět ten smyslový vjem, že k nim čichá, nemusí být přece jenom sexuální. Vypovídá to spíše o křupanství člověka, který je nyní na vedoucím místě ve společenském žebříčku, ač je to jenom ubikace a on má nad sebou tisíc dalších velitelů. Ano je to lascivní, když Policajtku jede pomalu po kravatě, ale to je pouze náznak a ten kontrast toho, jak by to mohlo být.

Na závěr celé opery jste nechala děti do ztemnělého sálu šeptat jména některých zemřelých dětí z Terezína. Snažila jste se tak upozornit na to, že právě odehraný příběh mohl být třeba zrovna částí jejich života?

Ano. Abych se seznámila s dětským myšlením dětí té doby, přečetla jsem třeba deníky terezínských dětí, ale nejen to. Jela jsem například do židovského muzea ve Frankfurtu nad Mohanem, zajímala jsem se o životní osudy Anny Frankové. Samozřejmě, že to mohlo upozornit na to, že je to příběh právě těchto dětí. Ale já jsem to chtěla pojmut spíše celkově, jako paralelu. Upozornit diváky, třeba rodiče účinkujících dětí, že za jmény židovských dětí může příště klidně zaznít jméno jejich dítěte. Určitě jsem použila reálná jména dětí jako pietu k uctění jejich památky.

Pozměnila jste vlastně všechny, původně záporné hlavní postavy. Proč jste neudělala změnu také u těch kladných?

Protože v takovémto příběhu vždycky potřebujeme nějakého vyložené kladného hrdinu. V tomto případě jsou to dvě nevinné, hravé a spontánní děti, které jsou nepoznamenané dobou. Jsou v podstatě strašně čisté a právě tou čistotou dokážou změnit své okolí a díky tomu k sobě dokážou přilákat zvířátka a kupu dětí. Právě to, že jsou takové a zůstanou nepoznamenané celou dobu, to je ta naděje. Když my na to zapomeneme nebo se poučíme z historie a oprostíme se od ní, tak naše děti budou moci začínat od znova. Pak to může vypadat třeba jinak. Pro ně Němci už nemusí být nesympatičtí.

U zvířat jste také neudělala radikální změnu.

Ne. Musela jsem vyhranit záporné postavy od těch kladných. Ale kladné větší zásah nepotřebovaly, protože samy o sobě jsou jasně dané. Ne-prožívají žádný vnitřní konflikt. Udělala jsem u zvířátek pouze jednu změnu a to, že jsem je posunula, protože jsou součástí dětí. Jsou to velká děcka, která hrají pohádku pro Aninku s Pepíčkem, aby nemuseli mít právě ty dětské, infantilní kostýmy.

Jaký máte teď, po zveřejnění kritik, z Vašeho *Brundibára* pocit?

Já teď samozřejmě zpětně vidím spoustu nedokonalostí, ale myslím si, že to představení žije a žije v něm i ten původní příběh. A hlavně v divákovi vyvolává emoce a otázky. To je přesně to, co jsem chtěla. Když se nad něčím zamýšlím s prožitkem, tak je to mnohem lepší, než kdybych si před představením přečetla pár faktů. To člověka prostě nezasáhne. Z tohoto pohledu jsem spokojená.

Markéta Toufarová

členka sboru a představitelka
Kočky v operě *Brundibár*

Vanda Drozdová na absolventském koncertě Jakuba Kleckera v Janáčkově divadle v Brně.

Nejbližší představení dětské opery Brundibár proběhnou 8. a 9.3. 2008 v 17:00 v divadle Reduta v Brně.

JE MNOHO CEST, ALE MÁLO SMĚRŮ...

Byla jsem pracovat v Anglii. Ač jsem několik let se sarkastickým úšklebkem sledovala každoroční odliv studentů z Polska, Maďarska, Slovenska a Česka do zeleného království a nikdy si neodpustila poznámku o tom, kdy se ten ostrov konečně potopí, se zaujetím sledovala statistické vyčíslení počtu pracovních sil z východní Evropy tam na západě, nakonec jsem i já podlehla. S vidinou celoročně volných víkendů bez brigád v supermarketech jsem odletěla do deštivé Anglie prodávat zmrzlinu.

Několik prvních dní jsem obdivovala striktní důslednost, se kterou se staví k architektuře, jenž se rozhodně nedá popsat slovem různorodá. Oblíbila jsem si červené, modré a zelené dveře, okouzila mne bohatost a vůně anglických růží, ochutnala jsem oněch pár tradičních mastných jídel a mnohokrát se optala na cestu. Nadšení z toho všeho se však postupně vytrácelo a vytrácelo, až se téměř úplně ztratilo. Stále stejné kamenné domy mi nesčetněkrát přivodily komplikace při orientaci. Pochopila jsem, že pěstování čehokoliv není v Anglii za stabilního deště žádným uměním. Vajíčko, fazole a toustový chléb ve mně vyvolávají dávicí reflex ještě nyní.

Jednou, když jsem byla pohroužena do myšlenek o tom, že baterka v mých hodinkách vydržela opravu jen velmi krátce, protože přece není možné, aby jedna minuta trvala tak neskutečně dlouho, přišel si k mému okýnku stoupnout pán. V ruce měl deštník, na tváři úsměv. K uším mi zavanula jeho prosba o jeden ice-cream a jelikož lze z mé tváře číst jako z knihy, zřejmě mu došlo, co si myslím o jeho rozumu. I přes to z jeho tváře úsměv nezmizel. Začal si se mnou povídat. Jazykové bariéry padaly a čas utíkal o poznání rychleji. Nakonec se s úsměvem a přáním pěkného – jak ironicky to přání zní, když prodáváte zmrzlinu na parkovišti po kterém tečou proudy vody – dne rozloučil.

Brzy jsem pochopila, že v Anglii jsou lidé ochotni vám vysvětlit cestu, jak se dostat k domu, na který téměř vidíte třeba celé hodiny. Pokládají za normální pozdravit cizího kolemjdoucího člověka a s úsměvem vám přenechají své místo v řadě, když vidí, že si v náručí chováte pouze toustový chléb a dvě konzervy fazolí.

Jednoho večera při pokusu o vypití malinového piva jsem kousek od sebe zaslechla „Kantiléna“. Po páteři mi po mnoha týdnech prohnal silný pocit stesku po domově. Ano, mohu potvrdit, že síla vzpomínek je dechberoucí. Ale pokud se ke vzpomínkám přidají téměř totožné vzpomínky ještě někoho jiného, je jejich

síla přímo opojná – nebo je malinové pivo extrémně silné.

Sedím potmě ve svém pokoji a piji anglický čaj, ačkoliv je hodně po páté. Přemýšlím o tom, jestli zítra bude pršet, a také o tom, jestli se na mne dnes někdo usmál. Jen tak...na ulici, někde...kdekoliv.

Ve středu Leedsu je obchod, kde jsem si v půlce srpna koupila CD Christmas: Gloria in Excelsis, které bylo natočeno předtím, jestli jsem přišla do Kantilény. Prodáváč se na mne podíval, jak jinak než s úsměvem a podotkl něco v tom smyslu, že je to opravdu krásná hudba a podle čeho jsem si vybírala. Přes to, že mé předsevzetí bylo nerozpovídat se o tom, že jsem v tomto sboru zpívala, jsem se nakonec přiznala. A co se nestalo? Reproduktoři umlkly a už se na mne dívalo několik párů očí. Ještě že se umím usmívat...

Chtěla bych Vám popřát krásný podzim, krásné cesty, krásné návraty a nádherné vzpomínky.

Asi si zítra, pokud bude pršet, půjdu koupit zmrzlinu.

Jana Kalousová

bývalá členka sboru
šéfredaktorka časopisu

GENERACE KANTILÉNY ZPÍVAJÍ SPOLEČNĚ

Dne 28.9. 2007 Kantiléna oslavila svátek významného českého svätce sv. Václava koncertem v krásném poutním chrámu ve Křtinách. Na programu byla moteta starých mistrů, těch, které Kantiléna s velkým úspěchem interpretuje již přes padesát let.

Pozoruhodná na tomto koncertě byla skutečnost, že společně na jednom podiu stanul Smíšený sbor Kantiléna pod taktovkou Ivana Sedláčka (Eiffela) a Kantiléna, sbor dětí a mládeže při Filharmonii Brno pod vedením sbormistryně Zuzany Pirnerové. Nasazení všech zpěváků bylo obrovské a bylo patrné, že diváci si výjimečnou atmosféru koncertu pochvalovali a užívali si ji. Velmi silný byl moment, kdy se *Eiffel* na chvíli ujal opět dirigování dětského

sboru se skladbou *Laudi alla Vergine Maria* (Chvály Panně Marii) od Giuseppe Verdiho. Diváci aplaudovali a bylo jasné, že nezáleží na tom, zda zpívá zpěvák Kantilény dvanáctiletý či padesátiletý.

Je dobré, že takovýto koncert nebyl poslední. Již o Vánocích na tradičním koncertě 25.12. 2007 na brněnském Petrově budou Kantiléna i Smíšený sbor Kantiléna opět zpívat vybrané kousky té nejkrásnější staré hudby a vánočních koled.

Těšíme se na Vás, diváky, příznivce a přátele Kantilény a věříme, že si s námi kouzlenou atmosféru Vánoc naplno vychutnáte.

Kateřina Kunzfeldová, DiS.
členka sboru

Ivan Sedláček diriguje Smíšený sbor Kantilény na zkoušce v chrámu ve Křtinách

POD KŘÍDLA FILHARMONIE

Kapitola z historie

Po Lýskově smrti působil nějaký čas Brněnský dětský sbor ve Státní filharmonii Brno. Jeho sbormistrem se stal Hubert Šindelka. Tento všestranný muzikant zastával současně ředitelskou funkci na Lidové škole umění. Pro své celkové časové přetížení se rozhodne, že v červnu 1983 své sbormistrovské působení ukončí. Tehdy jsem byl vyzván uměleckým šéfem Prof. Jílkem, abych se přihlásil do konkurzního řízení na místo sbormistra filharmonie. Jsem přijat a od 1. září přebírám nejprve nácviky v Brněnském dětském sboru. Krajské úřady připravují sloučení obou těles k 1. lednu 1984. Splňuji mi podmínku, že přijmu jen tolik členů BDS, kteří budou stačit nácvikové i koncertní zátěži Kantilény. Kolega Šindelka ochotně ještě pomůže sestavit vhodný výběr pěvců. Je jich více než dvacet. Respektuji fúzi sborů i dočasným názvem Brněnský dětský sbor Kantiléna. Budeme ho používat do doby, dokud neodrostou, a tím neukončí členství poslední zpěvačky Brněnského dětského sboru Kantiléna.

Stěhujeme se do Besedního domu. Mám k dispozici hlaholnu, nacvičují tu i přípravné sbory. Hudební archiv tiskne náš potřebný notový

materiál, získáváme prostor pro uložení kostýmů, not, sportovních potřeb na soustředění atd. V organizačním a materiálním zabezpečení života sboru je to velký krok vpřed.

Jako filharmonický sbor nejsme už pod tak přísným dohledem jako dřívě, kdy pouhý latinský text budil nevoli. Tragikomické je setkání na ulici s tajemníkem OV KSČ. „Soudruhu Sedláčku, ten váš Atomus zavání kostelem“, bráním se, že skladba má světský, dokonce materialistický obsah a začíná větou *Panta rhei, kaj uden menej*. Reaguje, že „býval v latině slabej“. Pokračuji „to je prosím starořecká věta, kterou přejal dialektický materialismus!“. Dostane se mi opětovné námitky a doporučení, abych zpíval raději dělnické písně, že ta latina přece jen zavání kostelem...

Filharmonie mi ukládá pracovní povinnost spoluúčinkovat s mateřským orchestrem a v každé sezóně uskutečnit tři sborové recitály. První uměleckou radost nám přinese pořízení záznamu Špalička pro Panton a o několik roků později pro Supraphon. Prof. Jílek nás chválí.

Příznivé pracovní klima naruší pětiletá rekonstrukce budovy, která se ocitá v havarijním stavu. Stěhujeme se do Místodržitelského paláce. Při opuštění Besedního domu nás postihne těžká ztráta dokumentace

koncertních programů a adresáře bývalých členů sboru. V době silných mrazů bývá v naší dočasné náhradní zkušebně tak chladno, že teploměr se zastaví na 12ti stupních a některé návčiky musíme zrušit.

V čase rekonstrukce Besedního domu uskutečňujeme Jarní a Podzimní koncerty v náhradních sálech. Dům stavbařů, Bílý dům nebo Zemská sněmovna zpravidla nestačí pojmout všechny posluchače, a proto koncert reprizujeme. Vánoční koncert (před revolucí nazývaný Předvánoční) se uskutečňuje v kostele. Prvně u sv. Michala, potom v chrámu Páně v Husovicích. 25. prosinec 1992 zakládá tradici vánočního koncertu v katedrále sv. Petra a Pavla a každoročně se těší velkému zájmu početného publika.

Když Státní filharmonie Brno rozšiřuje své nabídky o abonentní cyklus duchovní hudby, dává Kantiléně příležitost uplatňovat v plné šíři ty skladby, které dříve zpívala v cizině.

Vrátím se do roku 1991. S částí sboru ladím formu na třítydenní turné po Japonsku. S tímto výběrem účinkujeme na Pražském jaru v chrámu sv. Mikuláše. Pořad snímá rozhlas a na duši nás zahřeje slovní pohazení režiséra. „Vaším zpěvem jsem si vyčistil svůj sluch, který mi včera ničila státní opera.“ Před blížícím se odjezdem nahrajeme naše první CD a v choreografii pana Ogouna procvičujeme skladby Bohuslava Mar-

tinů, které budeme stylizovat v pohybu. Celník přijde zkontrolovat uložení valašských krojů, které budou střídát koncertní oblečení a zanedlouho odlétáme směr Tokyo.

Pro zájezd jsme připravili náš typický repertoár. Ten uvedeme pouze na festivalu v japonském hlavním městě. Pro turné napříč ostrovy interpretujeme ty skladby, které si vyžádala agentura. Smetana, Dvořák, Martinů, Bach, Čajkovskij a úpravy světových melodií. (Absurdní požadavek na harmonizaci hlavních melodií Smetanovy Vltavy jsem striktně odmítl.) Často se v rámci našeho vystoupení představí krátkou ukázkou i dětský sbor pořadatelského města a nakonec si s námi společně zazpívají několik japonských skladeb a některou českou, nejčastěji Raichlovu úpravu lidové písně Tancuj, tancuj. (Ze snímků jsem znal asi tři vynikající dětské sbory, které mají neobyčejně vyspělé sólisty a zdravý emocionální projev. Ty ansámblly, které se představily s námi, zpívaly se smutečně vážnou tváří. Jejich sbormistr je řídil s taktovkou v ruce. Bylo pro mne dost těžké je rozehřát. Japonská výchova je založena na vyžadování tvrdé disciplíny. To sborové zpěváky při jejich pěveckém projevu velmi svazuje.)

Díky tomu, že jsme byli na turné dobře pěvecky připraveni, nedošlo ani k jednomu případu hlasové indispozice. Ve dvou případech jsme při koncertu neunikli průšvihů.

Jeden jsem zavinil sám. Stal se při přímém rozhlasovém přenosu. Z nějakého důvodu jsem zaspal jeden nástup. Následovala dlouhá mezihra, to pianistka Eva Podařilová zachraňovala situaci. Do nepříjemné situace jsme se dostali na koncertu v Nara. Chvilková nepozornost zpěváků a únava způsobily, že ve skladbě *Ascendit Deus* sbor spustil tak rychle, že bylo velmi obtížné vyzpívat figury v osminových hodnotách. Omluvou byla patrně dlouhá dopolední procházka historickým městem Nara, kterou nám pořadatelé připravili. Jejím cílem byl chrám Budhy. Šli jsme v nesmírném horku. Následoval oběd, žádný odpočinek a nástup k odpolednímu koncertu. (Tempo té skladby mě občas straší.) Jiné výkonnostní výkyvy nenastaly, ale některé věci na zájezdu nebyly v pořádku. Naši zpěváci v tom roce ještě neměli zažitý návyk pít vodu (a v dostatečném množství). Několik ovocných šťáv, které nám pořadatelé nabídli, bylo v mžiku vypito a voda často

zůstávala. Podobně to bylo s mořskými rybami. Kolikrát zůstala na talíři celá večeře! Při celodenní přepravě jsme dostávali studené bufetové balíčky. Některé jsem nacházel skoro nedotčené v odpadkových koších. Bohužel jsem na tyto věci nemyslel a psychicky jsem Kantilénu nepřipravil i na to, co je pro zachování životospřávy nutné.

Účastníci zájezdu vzpomínají na architekturu velkých měst, na přepravu různými rychlovlakem, také ale na velmi pomalou přepravu autobusem, na zemětřesení nebo na tajfun, který devastoval krajinu. Pocitili jsme tíživou atmosféru při noční návštěvě zříceniny v Hirošimi. Obdivovali jsme jedinečnou akustiku koncertních sálů.

Ivan Sedláček
zakladatel sboru a dirigent
Smíšeného sboru Kantiléna

/kapitola ze vzpomínkové publikace
vydané k 50. výročí Kantilény/

Vážení přátelé,

na tomto místě pro Vás máme malou nabídku. Pokud by měl kdokoliv z Vás zájem na stránkách tohoto Bulletinu zavzpomínat na své působení v Kantiléně či jinak přispět do Ucha, tak bude vřele vítán. Své náměty zasílejte na e-mailovou adresu ucho.bulletin@seznam.cz,

Děkujeme Vám.

Jestliže jste po přečtení úryvku z publikace Ivana Sedláčka *Kantiléna 50. sezóna* zatoužili mít ji doma, kontaktujte nás prosím na e-mailu ucho.bulletin@seznam.cz. Knihu Vám buď zašleme na dobírku nebo si ji můžete po dohodě zakoupit v Besedním domě v době zkoušky sboru (po + st + pá 17:00 – 19:00). Zakoupením knihy přispějete na činnost sboru.

Naše redakce

Šéfredaktorka: Jana Kalousová, bývalá členka sboru, studentka JAMU

Členové redakce

Kateřina Kunzfeldová, DiS., členka sboru Kantiléna, studentka MU

Lenka Zlámalová, členka sboru Kantiléna, studentka MU

Jana Tebichová, členka sboru Kantiléna, studentka MU

Tereza Toufarová, členka sboru Kantiléna, studentka VUT

Kantilena o.p.s.

Komenského náměstí 8

602 00 Brno

Česká republika

IČO 27663515

DIČ CZ-27663515

KB a.s., Brno-venkov,

č.ú.: 35-4424580297/0100

tel.: +420 541 225 934

mobil: +420 731 603 629 (Jiří Hirsch)

fax: +420 541 219 917

e-mail: sbor@kantilena.cz

www.kantilena.cz